

Real o fals?

Pautes i eines per identificar *deepfakes*

Els *deepfakes* són imatges o vídeos hipertrucats amb intel·ligència artificial (IA) per simular situacions que mai no han ocorregut.

Per detectar-los fixa't en els elements següents:

El mitjà

Com és?

Cerca senyals d'alerta, especialment en la zona del rostre.

Defectes visuals

- **Il·luminació i to de pell:** hi ha canvis sospitosos.
- **Cara i coll:** hi ha diferències evidents.
- **Contorns:** són borrosos o poc nítids.
- **Ombres:** no coincideixen amb la il·luminació ambiental.

Moviments estranys

- **Expressions facials:** són artificials o forçades.
- **Parpelleig:** és poc freqüent.
- **Perspectiva errònia:** la zona generada amb IA no coincideix amb la resta del vídeo.
- **Objectes que passen davant la cara:** provoquen distorsions.

Qualitat

- **So:** hi ha distorsions o sorolls.
- **Talls:** es produeixen interrupcions en la seqüència d'imatges.
- **Durada:** solen ser vídeos breus per reduir els possibles errors.

Veü

- **Modulació:** hi ha variacions anòmales.
- **Sincronització:** es produeixen desajustos entre els llavis i la veu.

No et confiïs. Els *deepfakes* no són fàcils de detectar; ves més enllà.

El missatge

Què diu?

Analitza'l i fes-te preguntes.

Els protagonistes

- **Són persones conegudes?**
- **Es comporten de manera coherent** amb el que coneixes?
- **Parlen o gesticulen** com és habitual?

El tema

- **El contingut és coherent?** S'ajusta al coneixement que en tens?
- **Quina emoció et genera?** Desconfia d'imatges o vídeos que apelin a emocions com la por o la ràbia per viralitzar-se.

Com és?

- **Origen:** qui l'ha fet i on s'ha publicat? Se citen les fonts?
- **Data i lloc:** quan i on s'ha fet?
- **Comentaris i respostes:** hi ha usuaris que l'han comentat o qüestionat?

Qüestiona el que saps sobre els *deepfakes*:

no només es troben en diaris o a les xarxes socials, sinó també en missatges de veu falsos de WhatsApp o en videotrucades manipulades.

La font

Qui més se n'ha fet ressò?

Comprova la procedència i cerca en altres fonts oficials.

- **Comprova:** utilitza portals de verificació (*fact-checking*) i eines per rastrejar l'origen de la informació.
- **Verifica:** si has rebut un missatge privat sospitós d'un dels teus contactes, pregunta a l'emissor per un altre canal de confiança.
- **Investiga** l'autor o autora del contingut.
- **Compara** el vídeo o imatge amb altres de la mateixa persona.
- **Contrasta** la informació amb la d'altres mitjans, fonts oficials i acadèmiques.

Quines eines pots fer servir?

[Fact Check Explorer](#)

[TinEye](#)

[Google Images](#)

[InVID](#)

[Wayback Machine](#)

[Biblioguia Fake News: Eines de verificació de fets](#)

Verifica i protegeix-te

Verifica la informació abans de compartir un contingut o respondre a peticions sospitoses.

Protegeix els dispositius amb mecanismes addicionals d'autenticació, a banda dels sistemes d'autenticació biomètrica.

Fonts:

Deepfake Lab. (2023). *Deep fake Lab: Unraveling the mystery around deepfakes*. <https://deepfakelab.theglassroom.org>

Hoe-Lian, D. [Dion]. (2024). He looks very real: Media, knowledge, and search-based strategies for deepfake identification. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 75(6), 643–654. <https://doi.org/10.1002/asi.24867>

INCIBE. (2023). *Bulos y noticias falsas (fake news)*. <https://www.incibe.es/ciudadania/tematicas/bulos-fake-news>

Lyons, B. [Brian] & Tora, M. [Matt]. (2023). Exploring deepfakes: Deploy powerful AI techniques for face replacement and more with this comprehensive guide (1st ed.). Packt Publishing Ltd.

Maldita Tecnología. (2023). *Cómo detectar un 'deepfake' y en qué se diferencian estos videos manipulados de otros contenidos generados con inteligencia artificial*. Maldita.es. <https://maldita.es/malditatecnologia/20231026/detectar-deepfakes-diferencia-contenidos-inteligencia-artificial>